

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

مرکز پژوهش‌های اسلامی صداوسیما

راهبرد رسانه ۶

ایران زمین‌شناسی سروستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهبرد رسانه (۶): رسانه ملی زن و خانواده

نویسنده:

ابراهیم شفیعی سروستانی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	راهبرد رسانه (۶): رسانه ملی زن و خانواده
۸	مشخصات کتاب
۸	فهرست مطالب
۱۲	دبیاچه
۱۲	مقدمه
۱۵	۱. نکته‌های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری
۱۵	اشاره
۱۶	الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی
۱۸	ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده
۱۸	اشاره
۱۹	یک - جایگاه زن در اجتماع و نگاه نادرست موجود
۲۲	دو - جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری‌های موجود
۲۲	اشاره
۲۴	اول - حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش
۲۴	دوم - حوزه قانون‌گذاری و دادرسی
۲۶	ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده
۲۶	اشاره
۲۷	یک - توجه به اقتضائات برنامه راهبردی
۲۷	دو - توجه به اسناد بالادستی
۲۹	د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه زنان
۳۱	۲. راهبردها و سیاست‌های رسانه ملی در حوزه زن و خانواده
۳۱	اشاره
۳۲	الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه

- ۳۲ ..... اشاره
- ۳۳ ..... یک - ترسیم تصویری جامع از خانواده تراز اسلامی
- ۳۳ ..... دو - زمینه‌سازی برای بازتولید خانواده ایرانی
- ۳۶ ..... سه - حفظ و تقویت باورها و ارزش‌های حاکم بر خانواده ایرانی
- ۳۶ ..... چهار - پاسداشت ویژگی‌های متعالی زنان و خانواده‌های ایرانی
- ۳۷ ..... پنج - هماهنگ‌سازی پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم رسانه
- ۳۸ ..... شش - تلاش برای اصلاح ناهنجاری‌های موجود در کانون خانواده‌ها
- ۳۹ ..... هفت - آگاه‌سازی خانواده‌ها از مخاطرات شبکه‌های ماهواره ای
- ۴۰ ..... (ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن
- ۴۰ ..... اشاره
- ۴۱ ..... یک - پرهیز از بهره‌گیری از جاذبه‌های جنسی زنان در برنامه‌ها
- ۴۲ ..... دو - فراهم آوردن زمینه رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با همه مظاهر فساد و تباهی
- ۴۳ ..... سه - بیان دل‌سوزانه مسائل و مشکلات زنان ایرانی
- ۴۴ ..... چهار - زمینه‌سازی برای نگاه راهبردی به مسائل زنان
- ۴۵ ..... (ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه‌های اسلامی
- ۴۵ ..... اشاره
- ۴۶ ..... یک - ایجاد روحیه تفاخر و مباهات در زنان نسبت به جایگاه خود در فرهنگ اسلامی
- ۴۶ ..... دو - معرفی الگوی اسلامی زن و خانواده به جهانیان
- ۴۷ ..... (د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب
- ۴۷ ..... اشاره
- ۴۸ ..... یک - انجام وظایف مشخص شده در طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ حجاب و عفاف
- ۴۹ ..... دو - زمینه‌سازی برای اجرای کامل طرح
- ۵۰ ..... (ه) تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان
- ۵۱ ..... (و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام‌های غربی در موضوع زن و خانواده
- ۵۱ ..... اشاره
- ۵۲ ..... یک - نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم

۵۳	دو _ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم
۵۴	پیوست‌ها
۵۴	اشاره
۵۵	۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده
۵۵	الف) کتاب‌ها
۵۵	اشاره
۵۸	ب) نشریات
۶۱	۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان
۶۶	کتاب نامه
۶۶	اشاره
۶۷	الف) کتاب
۶۷	ب) مقاله
۶۸	ج) پایگاه اینترنتی
۷۰	درباره مرکز

راهبرد رسانه (۶): رسانه ملی زن و خانواده

مشخصات کتاب

سرشناسه: شفیعی سروستانی، ابراهیم، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: رسانه ملی زن و خانواده: با نگاهی به رهنمودهای مقام معظم رهبری/ابراهیم شفیعی سروستانی.

مشخصات نشر: قم: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۷۱ص؛ ۱۱×۲۱س م

فروست: راهبرد رسانه؛ ۶

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما؛ ۱۸۰۰

موضوع: خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره زن

موضوع: خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره خانواده

موضوع: زنان -- ایران -- مسایل اجتماعی و اخلاقی

موضوع: خانواده ها -- ایران

شناسه افزوده: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهشهای اسلامی

رده بندی کنگره: DSR۱۶۹۲/ ۹ز ۵ ر ۱۳۹۰

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۵۴۴۲۱

ص: ۱

فهرست مطالب

۱. نکته های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری ۹

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی ۹

ب) مهمترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده ۱۱

یک _ جایگاه زن در اجتماع و نگاه نادرست موجود ۱۲

دو _ جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری های موجود ۱۵

اول _ حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش ۱۷

دوم _ حوزه قانون گذاری و دادرسی ۱۷

ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده ۱۹

یک _ توجه به اقتضائات برنامه راهبردی ۲۰

دو _ توجه به اسناد بالادستی ۲۱

د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه زنان ۲۳

۲. راهبردها و سیاست های رسانه ملی در حوزه زن و خانواده ۲۵

الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه ۲۵

ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن ۳۳

ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه های اسلامی ۳۸

د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب ۴۰

ه) تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان ۴۳

و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام های غربی در موضوع زن و خانواده ۴۴

یک _ نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم ۴۵

دو _ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم ۴۶

پیوست ها ۵۷

کتابنامه ۶۹

ص: ۴

«راهبرد رسانه» عنوان مجموعه کتاب هایی است که در آنها مهم ترین موضوع های مورد نیاز رسانه از نگاه راهبردی بررسی و حاصل دیدگاه های کارشناسی در قالب راهبردها و سیاست های اجرایی به مدیران و برنامه سازان رسانه ملی ارایه می شود. تاکنون پنج جلد از این مجموعه با عنوان های «جریان شناسی روند تصویرسازی از وقایع آخرالزمان در غرب»، «رسانه ملی و ترویج فرهنگ مهدویت»، «رسانه ملی و جهاد اقتصادی»، «ره یافتی نظری بر کارکردها و نقش رسانه ملی در جهاد اقتصادی» و «اسلام هراسی» تدوین و عرضه شده است.

در کتاب حاضر که ششمین جلد از این مجموعه به شمار می آید، مهم ترین راهبردها و سیاست هایی که مدیران و برنامه سازان رسانه ملی باید در زمینه موضوع زن و خانواده در پیش گیرند، تحلیل و بررسی شده است.

امیدواریم مدیران و برنامه سازان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از این کتاب بهره بگیرند.

اداره کل خدمات رسانه ای

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

شهریور ۱۳۹۰

مأموریت اصلی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بر اساس رهنمودهای مقام معظم رهبری (۱) و بیانیه مأموریت این سازمان، (۲) «مدیریت و هدایت فرهنگ و افکار عمومی جامعه» است. بر همین اساس، یکی از اهداف کلان رسانه ملی، «مصونیت بخشیدن به اذهان عمومی جامعه در قبال اثرپذیری از موج مخرب تهاجم فرهنگی و فکری بیگانه به ویژه سکولاریسم، گرایش های الحادی و مادی و فرهنگ لیبرالیسم غربی» بر شمرده شده است. (۳)

هجوم گسترده رسانه های غربی به باورها، ارزش ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران و تلاش سازمان یافته این رسانه ها برای حاکم کردن فرهنگ لیبرالیسم بر مناسبات گوناگون جامعه اسلامی به ویژه مناسبات حاکم بر روابط زن و مرد بر کسی پوشیده نیست. بنابراین، ضرورت دارد که رسانه ملی بر اساس مأموریت و هدف یاد شده، برای دفاع از فرهنگ متعالی اسلام در زمینه حقوق، شخصیت و جایگاه زن در خانواده و اجتماع و مقابله با

ص: ۷

۱- ر.ک: سخنرانی در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳، در: پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای: <http://farsi.khamenei.ir/speech.content?id=۳۲۶۲>.

۲- ر.ک: افق رسانه، بیانیه مأموریت، معاونت تحقیقات و برنامه ریزی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی، ۱۳۸۳.

۳- همان.

طرح‌ها و برنامه‌های حساب شده رسانه‌های وابسته به نظام سلطه برای تغییر و تبدیل این فرهنگ متعالی، با تمام قوا و با بهره‌گیری از همه قابلیت‌ها و جذابیت‌های رسانه‌ای وارد میدان شود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای در آستانه سال روز میلاد خجسته حضرت صدیقه طاهره علیها السلام و روز زن در دیدار گروهی از بانوان نخبه کشور، نکته‌های مهمی را در زمینه تبیین مهم‌ترین فرصت‌ها، تهدیدها و راهبردهای مطرح در حوزه زن و خانواده یادآوری فرمود و افق‌های تازه‌ای را در این حوزه گشود که توجه به آنها، رسانه ملی را در انتخاب و به کارگیری بهترین سیاست‌ها و راهبردها در حوزه زن و خانواده یاری می‌دهد.

در این کتاب، ابتدا هر یک از این نکته‌ها را به اختصار بررسی می‌کنیم و در پایان نیز سیاست‌ها و راهبردهایی را که رسانه ملی با توجه به این نکته‌ها باید در حوزه مباحث زن و خانواده در پیش گیرد، یادآور می‌شویم.

ابراهیم شفیعی سروستانی

تابستان ۱۳۹۰

۱. نکته‌های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری

اشاره

ص: ۸

۱. نکته‌های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری

مهم‌ترین نکته‌هایی که ایشان در این دیدار مطرح کردند، عبارتند از:

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی؛

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده؛

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زنان؛

د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه مباحث زنان.

تحلیل و بررسی تفصیلی هر یک از این نکته‌ها، نیازمند پژوهش و تحقیق مستقل است، ولی در این مقاله به فراخور فرصت و مجال موجود هر یک از آنها را به اجمال بررسی می‌کنیم.

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی

بی‌تردید، پس از پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار نظام اسلامی در ایران، شخصیت فردی و جایگاه اجتماعی زنان بسیار ارتقا یافته است تا آنجا که امروز می‌توان ادعا کرد در بسیاری از زمینه‌ها، وضعیت زنان ایرانی از زنان دیگر کشورها بهتر است. این موضوع، فرصتی بی‌نظیر برای زنان کشورمان به شمار می‌آید. فرصتی که با اتکا به آن می‌توان بر بسیاری از تهدیدهای موجود غلبه کرد و بسیاری از نقاط ضعف‌ها را برطرف ساخت.

ص: ۹

مقام معظم رهبری در سخنرانی یادشده به برخی از نقاط قوت و فرصت‌های موجود در حوزه مباحث زنان اشاره کرد. ایشان در بخشی از سخنان خود در این زمینه فرمود:

اگر بخواهیم یک قضاوتی را مطرح کنیم، آن قضاوت این خواهد بود که نظام جمهوری اسلامی توانسته است به یک قله ای دست پیدا کند که عبارت است از پرورش زنان فرزانه و صاحب اندیشه و صاحب رأی و نظر در ظریف ترین و حساس ترین مسائل یک جامعه ... مسئله زن که امروز در دنیا باید به عنوان «بحران زن» آن را نامید، یکی از اساسی ترین مسائل هر تمدنی، هر جامعه ای و هر کشوری است. در این مورد، شما توانسته اید به ریزه کاری هایی، به دقت هایی، به سرفصل های مهمی دست پیدا کنید و درباره این مسئله بیندیشید. بنابراین، آن قضاوت این شد که جمهوری اسلامی به یک قله ای دست یافته است که ای بسا بسیاری از کشورهای عالم به آن دست نیافته اند.^(۱)

ایشان در بخش دیگری از این سخنرانی در این باره چنین فرمود:

البته ما در جمهوری اسلامی پیشرفت داشتیم. نگاه من، نگاه خوش بینانه است. ما قبل از انقلاب را از نزدیک دیدیم. وضعی که آن روز، کشور ما و جامعه ما و زنان ما به سمت آن می‌تاختند، وضعیت بسیار هولناک و خطرناکی بود. به خاطر خاصیت تقلیدی بودن کار در اینجا، گاهی وضعیت ظاهر زنان از آنچه که ما در عکس‌ها و نقل‌ها و گزارش‌ها از زن‌های اروپایی می‌دیدیم یا می‌خواندیم هم بدتر بود! یک چنین وضعی را داشتند ترویج می‌کردند. البته زن ایرانی به خاطر گوهر ایمان که در او

ص: ۱۰

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱۳/۳/۱۳۹۰، در پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای: <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۱۲۲۵۱۸>

نهادینه بود، توانست بر این موج مخرب فایق بیاید؛ در انقلاب مشارکت اساسی داشته باشد؛ هم با حضور خود، هم با تشویق مردان؛ و یک پایه اساسی پیروزی انقلاب بشود. بعد از انقلاب هم که حرکت زنان، حرکت فوق العاده ای است. (۱)

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده

اشاره

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده

حضرت آیت الله خامنه ای در تبیین و بررسی «بحران مسئله زن» که به نظر ایشان، «امروز یک مشکل اساسی در دنیاست»، چنین می‌فرماید:

درباره مسئله زن در جامعه، اساس مشکل، دو چیز است؛ دو نقطه اساسی است که اگر درباره این دو نقطه بشود فکری کرد، طرحی نو در انداخت و کار پی گیر و مستمری انجام داد، می‌توان امیدوار بود که در طول زمان _ میان مدت یا بلندمدت _ آن چیزی که امروز می‌توان آن را «بحران مسئله زن» در دنیا دانست، حل شود. آن دو چیز، یکی عبارت است از نگاه غلط و بد فهمیدن جایگاه زن و شأن زن در جامعه که این نگاه و بدفهمی از غرب شروع شده و خیلی هم قدیمی و ریشه دار نیست.

نقطه دوم که اساس مشکل است، بد فهمیدن مسئله خانواده و بد عمل کردن در رفتارهای داخل خانواده است. این دو تا مشکل است که به نظر ما، بحران مسئله زن را که امروز یک مشکل اساسی در دنیاست، به وجود آورده است. (۲)

بر اساس این رهنمود، مهم‌ترین مسائل زنان در حال حاضر به شرح زیر است:

ص: ۱۱

۱- همان.

۲- همان.

یک _ جایگاه زن در اجتماع و نگاه نادرست موجود

رهبر معظم انقلاب اسلامی، مسئله یادشده را این گونه توضیح می دهد:

در مورد مسئله اول که جایگاه زن در زندگی و در جامعه است، ... اشکال اینجاست که یک نامعادله ای را به تدریج به وجود آورده اند؛ یک طرف ذی نفع، یک طرف مورد انتفاع؛ بشریت را این جور تقسیم کرده اند. طرف ذی نفع، مرد است، طرف مورد انتفاع عبارت است از زن. این به طور آرام، با تدریج، با شیوه های گوناگون، با تبلیغات مختلف، در طول ده ها سال، ... در جوامع غربی در درجه اول، و بعد در جوامع دیگر جا افتاده. شأن اجتماعی زن را این جور معرفی کردند. ... لذا در فرهنگ غربی اگر زن بخواهد در جامعه نمود پیدا کند، شخصیت پیدا کند، حتماً باید از جذابیت های جنسی خودش چیزی را ارایه بدهد حتی در مجالس رسمی، نوع پوشش زن باید جوری باشد که برای طرف ذی نفع و منتفع، یعنی طرف مرد، چشم نواز باشد.

به نظر، من بزرگ ترین ضربه، بزرگ ترین اهانت، بزرگ ترین حق کشی که در زمینه مسئله زن انجام گرفته، همین است. (۱)

در گفتمانی که از قرن نوزدهم به بعد به تدریج در جوامع غربی شکل گرفت، زن از انسانی با ویژگی های متعالی به «کالای جنسی و موضوع سودآورترین تجارت جهانی (تجارت سکس)؛ «مشرتی» تولیدات رنگارنگ صنایع بهداشتی، آرایشی و پوشاک جهان سرمایه داری و «ابزار»ی برای عرضه و فروش هرچه بیشتر کالاهای تولیدی شرکت های بزرگ ملی و فراملی بدل شد.

ص: ۱۲

گسترش روزافزون صنعت پورنوگرافی (هرزه نگاری)، صنعت سکس (روسی‌گری)، صنعت تبلیغات، صنعت پوشاک و مد و صنعت زیبایی با گردش مالی صدها میلیارد دلار در سال، نمود عینی این گفتمان جدید و نشان دهنده جایگاه و شخصیت زن در دنیای امروز است.^(۱)

در اینجا این پرسش وجود دارد که مسئله یادشده؛ یعنی نگاه درست به جایگاه زن در اجتماع، تا چه حد به عنوان مسئله جامعه ما مطرح است؟ در پاسخ به این پرسش باید به دو نکته توجه کرد:

نخست اینکه، نگاه منفعت‌جویانه به زن، چنان که مقام معظم رهبری هم تأکید کرده، از مغرب زمین شروع شده و از آنجا به دیگر نقاط جهان گسترش یافته است. بنابراین، در همه جوامعی که به نوعی متأثر از فرهنگ غربی هستند، این نگاه به زن وجود دارد و این مسئله در آنجا مطرح است. جامعه ما هم از این قاعده مستثنا نیست و به هر میزان که فرهنگ و اخلاق غربی در جامعه ما گسترش یابد، این نگاه نادرست به زن نیز در جامعه گسترش می‌یابد.

دوم اینکه، نظام سلطه، به شدت در پی ترویج این نگاه به زن در دیگر کشورها به ویژه در کشورهای اسلامی با هدف گسترش فساد و تباهی در آنهاست. به تعبیر مقام معظم رهبری:

سیاست راهبردیِ اساسیِ بنیانیِ غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن است.^(۲)

ص: ۱۳

۱- برای مطالعه بیشتر در این باره ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، زن؛ نظام سلطه و رسانه‌ها، صص ۷۹ _ ۹۹.

۲- سخنرانی در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

بنابراین، توجه به این مسئله برای ما بسیار ضروری است و لازم است که از جنبه های گوناگون به آن توجه کنیم.

با توجه به اهمیت موضوع یادشده، در اینجا راهبرد نظام سلطه برای گسترش فساد و تباهی در میان جوانان مسلمان را به اجمال بررسی می کنیم.

یکی از راهبردهای مهم غرب در برخورد با پدیده اصول گرایی اسلامی؛ گسترش فساد، تباهی و بی بندوباری در میان جوانان مسلمان است. رهبر معظم انقلاب اسلامی از این راهبرد غرب با تعبیر «اندلسی کردن ایران» یاد می کند و می فرماید:

سیاست امروز، سیاست اندلسی کردن ایران است. ... اروپایی ها وقتی خواستند اندلس را از مسلمانان پس بگیرند، اقدامی بلندمدت کردند. آن روز، صهیونیست ها نبودند، اما دشمنان اسلام و مراکز سیاسی علیه اسلام فعال بودند. آنها به فاسد کردن جوانان پرداختند و در این راستا، انگیزه های مختلف مسیحی، مذهبی یا سیاسی داشتند. یکی از کارها این بود که تاکستان هایی را وقف کردند تا شراب آنها را به طور مجانی در اختیار جوانان قرار دهند. جوانان را به سمت زنان و دختران خود سوق دادند تا آنها را به شهوات آلوده کنند. گذشت زمان، راه های اصلی برای فاسد یا آباد کردن یک ملت را عوض نمی کند. امروز هم آنها همین کار را می کنند. (۱)

این هشدار مقام معظم رهبری که به ویژه در یک دهه گذشته، بسیار بر آنها تأکید و در سخنرانی های متعدد ایشان تکرار شده است، از طرح و برنامه و نقشه گسترده و حساب شده غربیان برای گسترش فساد، تباهی و بی بندوباری در جوامع اسلامی، به ویژه جمهوری اسلامی ایران، با بهره گیری از

ص: ۱۴

۱- سخنرانی در دیدار جوانان سیستان و بلوچستان، ۶/۱۲/۱۳۸۱، در: پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای: <http://farsi.khamenei.ir/speech.content?id=۸۷۹۸>

جاذبه‌های جنسی زنان و دختران خبر می‌دهد و ضرورت هوشیاری بیش از پیش مردم و مسئولان را در برابر این توطئه برنامه‌ریزی شده روشن می‌سازد.

نظام سلطه پس از دو دهه رویارویی با جریان رو به گسترش اصول‌گرایی اسلامی که در پی پیروزی انقلاب اسلامی ایران در جهان ایجاد شده است، بهره‌گیری از راهبرد «جنگ سخت» را در این زمینه بی‌فایده دانسته و «جنگ نرم» با نظام جمهوری اسلامی به عنوان سردمدار این جریان در جهان و «براندازی از درون» را در دستور کار خود قرار داده است. (۱)

در راهبرد جدید غرب علیه نظام اسلامی بر سه موضوع تأکید شده است: «دکترین مهار»، «نبرد رسانه‌ای» و «سامان‌دهی نافرمانی مدنی». در نبرد رسانه‌ای نظام سلطه با نظام جمهوری اسلامی که به ویژه از سال ۲۰۰۵ م. شدت بیشتری گرفته، تغییر باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران با بهره‌گیری از شبکه‌های گوناگون رادیویی و تلویزیونی اولویت ویژه‌ای داشته و به همین دلیل، دشمن همه توان مندی‌های خود را در این زمینه به کار گرفته است.

گسترش فساد و تباهی در میان جوانان و تغییر فرهنگ و قوانین حاکم بر زن و خانواده از مهم‌ترین محورهای هستند که در این نبرد رسانه‌ای به آنها توجه شده است.

دو_ جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری‌های موجود

اشاره

دو_ جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری‌های موجود

مقام معظم رهبری در تبیین دومین مسئله مطرح در حوزه مباحث زن و خانواده می‌فرماید:

ص: ۱۵

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه‌ها، صص ۱۲۰ _ ۱۴۵.

مسئله بعدی ... مسئله خانواده است. نظر اسلام در باب خانواده و جایگاه زن در خانواده، نظر خیلی روشنی است. «المرأه سیده بیتها»؛^(۱) بزرگ خانه، زن خانه است؛ این از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله است. جایگاه زن در خانواده، همانی است که در گفتارهای گوناگون ائمه علیهم السلام آمده: «المرأه ریحانه و لیست بقهرمانه».^(۲) در تعبیرات عربی، قهرمان یعنی کارگزار، پادو، یک خدمت گزار محترم. می فرماید: در داخل خانه، زن قهرمانه نیست؛ ریحانه است، گل خانه است. خطاب به مردان می فرماید: بهترین شما کسانی هستند که بهترین رفتارها را با همسرانشان دارند. اینها نظرات اسلام است و از این قبیل الی ماشاء الله وجود دارد. ولی در عین حال، تحقق خواسته اسلام در خانواده، یک امری است که با این بیانات تمام نمی شود، حل نمی شود؛ احتیاج به پشتوانه قانونی، پشتوانه اجرایی و ضمانت اجرایی دارد و این کار باید انجام بگیرد. این کار در طول سال های متمادی گذشته انجام نگرفته است. خانواده هایی که متدین بودند، مردانی که از اخلاق خوب برخوردار بودند و پای بندی های شرعی داشتند، ملاحظاتی کردند؛ اما در مواردی که این خصوصیات نبوده، این ملاحظات نشده؛ به زن در داخل خانواده ظلم شده.^(۳)

چنان که مقام معظم رهبری تأکید فرموده است، با وجود آموزه های ارزشی و اخلاقی اسلام در زمینه جایگاه و نقش زن در خانواده و ضرورت

ص: ۱۶

۱- متن کامل روایت چنین است: «کل نفس من بنی آدم سید فالزجل سید أهله و المرأه سیده أهله؛ هر یک از فرزندان آدم فرمان روایی است. مرد فرمان روای کسان خویش است و زن فرمان روای خانه خویش است.» نهج الفصاحه: مجموعه کلمات قصار حضرت رسول اکرم ۹، مترجم و فراهم آورنده: ابوالقاسم پاینده، ص ۶۴۰ - ۶۴۱، ش ۲۱۷۷.

۲- «زن گل بهاری است و لطیف و آسیب پذیر، نه پهلوانی است کارفرما و در هر کار دلیر»، نهج البلاغه، ترجمه: سیدجعفر شهیدی، نامه ۳۱، ص ۳۰۷.

۳- سخنرانی در دیدار با جمعی از زنان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

پاس داشت حقوق او در کانون خانواده و روابط زناشویی، متأسفانه در عمل به این آموزه‌ها کمتر توجه می‌شود و مردان چنان که شایسته است، حقوق زنان را در محیط خانواده پاس نمی‌دارند. برای اصلاح این وضعیت باید کارهای متعددی در حوزه های گوناگون انجام شود که در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

اول _ حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش

اول _ حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش

برای دست یافتن به وضعیت مطلوب در زمینه روابط زن و مرد در کانون خانواده و تربیت زنان و مردانی که حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی خود را به خوبی بشناسند و آنها را چنان که شایسته است، پاس بدارند، نهادها و سازمان‌هایی همچون حوزه علمیه و روحانیت، وزارت آموزش و پرورش و صدا و سیمای جمهوری اسلامی باید با برنامه ریزی هماهنگ، جوانان کشور را پیش از رسیدن به سن ازدواج با حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی‌شان آشنا کنند و آموزه‌های اسلامی موجود در این زمینه را به آنها آموزش دهند. تنها در این صورت تا اندازه زیادی می‌توان امیدوار بود که اخلاق و ارزش‌های اسلامی در کانون خانواده رعایت شوند.

دوم _ حوزه قانون گذاری و دادرسی

دوم _ حوزه قانون گذاری و دادرسی

بسیاری از حقوقی که در کانون خانواده برای زنان پیش بینی شده است، جنبه اخلاقی دارند و ضمانت اجرای حقوقی و قضایی لازم ندارند. به همین دلیل، در موارد متعددی مشاهده می‌کنیم که حقوق زنان چنان که بایسته است، در کانون خانواده رعایت نمی‌شود و راهی نیز برای الزام مردان به رعایت این حقوق وجود ندارد. پس باید با تدوین و تصویب قوانین

مناسب، ضمانت اجراهای لازم برای رعایت حقوق زنان در کانون خانواده پیش بینی شود. مقام معظم رهبری پس از بیان برخی روایات درباره جایگاه و شأن زنان در خانواده درباره ضرورت وجود پشتوانه‌های قانونی و اجرایی برای رعایت حقوق زنان می‌فرماید:

... ما در محیط خانواده، کمبودهای زیادی داریم؛ احتیاج دارد به پشتوانه قانونی، به تضمین قانونی، به تضمین اجرایی؛ و این باید تحقق پیدا کند. این مسئله از جمله عرصه‌ها و میدان‌هایی است که در داخل کشور در این زمینه کم کار شده و باید کار شود... از لحاظ نظر اسلام و متون اسلامی هم در این بخش از مسئله هیچ کمبودی وجود ندارد. ما می‌بینیم گاهی اوقات کسانی که منتقد تفکرات اسلامی هستند، سر قضیه ارث و دیه و این چیزها اشکال می‌کنند، در حالی که اشکال‌ها وارد نیست؛ آنها پاسخ‌های منطقی و قوی دارد. اما در زمینه رفتارهای داخل خانواده، متأسفانه غالباً به غفلت گذرانده می‌شود، در حالی که نظر اسلام، نظر کاملاً روشنی است. محیط خانواده برای زن باید محیط امن، محیط عزت و محیط آرامش خاطر باشد تا زن بتواند آن وظیفه اساسی خودش را که همین حفظ خانواده است، به بهترین وجهی انجام دهد. (۱)

البته باید توجه داشت که پیش بینی تضمین‌های اجرایی و قضایی برای رعایت بهتر حقوق زنان در کانون خانواده نباید سبب حاکم کردن چارچوب‌های خشک حقوقی بر روابط خانوادگی شود؛ زیرا بر اساس

ص: ۱۸

۱- همان.

آموزه‌های اسلامی، آنچه به زندگی خانوادگی معنا می‌بخشد، مودت و رحمتی است که خالق هستی در میان زن و مرد قرار داده است. (۱)

استاد شهید مرتضی مطهری درباره ناکافی بودن ضوابط حقوقی و قانونی برای حفظ کانون گرم خانواده می‌نویسد:

پیمانی که اساسش بر محبت و یگانگی است، نه بر همکاری و رفاقت، قابل اجبار و الزام نیست. با زور و اجبار قانونی می‌توان دو نفر را ملزم ساخت که با یکدیگر همکاری کنند و پیمان همکاری خود را بر اساس عدالت محترم بشمارند و سالیان دراز به همکاری خود ادامه دهند، اما ممکن نیست با زور و اجبار قانونی، دو نفر را وادار کرد که یکدیگر را دوست داشته باشند، نسبت به هم صمیمیت داشته باشند، برای یکدیگر فداکاری کنند، هر کدام از آنها سعادت دیگری را سعادت خود بدانند. (۲)

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده

اشاره

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بخشی دیگر از سخنان خود به ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده در جامعه اشاره کرده و فرموده است:

مسئله زن و خانواده، با همه کاری که شده است، ... همچنان یک مسئله مهم و قابل بحث و قابل توسعه در اندیشه ورزی است. این، موضوع یکی از نشست‌های اندیشه‌های راهبردی است که ان شاء الله در آینده آن را خواهیم داشت. نشست‌های اندیشه‌های راهبردی که تاکنون دو نشست آن انجام گرفته و کارهای آن از لحاظ فکری و ان شاء الله بعداً برنامه ریزی و عمل دنبال خواهد شد، متکفل بررسی اساسی ترین و

ص: ۱۹

۱- ر.ک: سوره روم (۳۰)، آیه ۲۱.

۲- نظام حقوق زن در اسلام، صص ۱۲۵ و ۱۲۶.

راهبردی ترین مسائل فکری جامعه است. یکی از این مسائل، مسئله زن و خانواده است که در فهرست این مسائل پیش بینی شده و در آینده برگزار خواهد شد. من همین جا از بانوان محترم، اندیشه ورزان زن ...، درخواست می کنم که در این کار مشارکت جدی بکنید؛ بحث کنید، فکر کنید، مطالعه کنید؛ فصول مربوط به مسئله زن را به طور جداگانه، به طور تخصصی، به شکل علمی، با تکیه به منابع اسلامی و فکر ناب انقلابی که خوش بختانه در شما هست، در نشست مربوط به این موضوع بررسی کنید؛ مطرح بشود، بحث بشود و ان شاء الله برای برنامه ریزی و عمل دنبال گیری شود. (۱)

بی تردید، اقدام های سطحی، مقطعی، روزمره و ناهماهنگ در حوزه مباحث مرتبط با زن و خانواده ما را به وضعیت مطلوب نمی رساند و افزون بر این، تضادها و تعارض هایی هم در عرصه عمل اجتماعی ایجاد می کند. از این رو، برای رسیدن به وضعیت مطلوب در این حوزه باید برنامه ریزی راهبردی مناسب با مشارکت همه نهادها و سازمان های مسئول انجام شود.

در این زمینه، یادآوری دو نکته ضروری است:

یک _ توجه به اقتضائات برنامه راهبردی

یک _ توجه به اقتضائات برنامه راهبردی

در یک برنامه ریزی راهبردی باید بر اساس روش های متداول، تهدیدها، فرصت ها، نقاط قوت و نقاط ضعف به خوبی شناسایی و راهبردهای مناسب برای کاستن تهدیدها، بهره گیری بیشتر از فرصت ها، افزایش نقاط قوت و کاستن نقاط ضعف ارائه شود. همچنین در این برنامه باید راه رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب به خوبی ترسیم گردد.

دو _ توجه به اسناد بالادستی

ص: ۲۰

در برنامه‌ریزی راهبردی در حوزه مباحث زن و خانواده باید به اسناد بالادستی توجه و جهت‌گیری برنامه‌ها متناسب با اهداف پیش‌بینی شده در این اسناد تعیین شود.

در حال حاضر، بالاترین سند ملی، «سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی» است. جامعه ایران در افق این چشم‌انداز، جامعه‌ای با این ویژگی‌ها خواهد بود:

_ توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود، متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مندی از امنیت اجتماعی.

_ برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فن‌آوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.

_ امن، مستقل و مقتدر با سامانه دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.

_ برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر [و] تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

_ فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

_ دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن‌آوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای

همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

— الهام بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر هم‌گرایی بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی رحمه الله.

— دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت. (۱)

بی‌تردید، در تمام بندهای یادشده باید سهم، نقش و جایگاه زنان در تحقق اهداف مورد نظر چشم‌انداز مشخص شود و این جز با نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده امکان‌پذیر نیست.

در این نگاه راهبردی باید به پرسش‌های زیر پاسخ داده شود:

یک — زنان چه نقشی در تحقق اهداف چشم‌انداز دارند؟

دو — سهم جامعه زنان کشور در هر یک از بندهای سند چشم‌انداز چیست؟

سه — برای رسیدن به اهداف مورد نظر سند یادشده چه اقدام‌هایی باید در حوزه زن و خانواده انجام شود؟

چهار — وضعیت امروز زن و خانواده در جامعه ایران با تصویر ترسیم شده در سند چشم‌انداز چه نسبتی دارد و چگونه می‌توان به آن وضعیت مطلوب دست یافت؟

پنج — وضعیت زن و خانواده در افق مورد نظر چشم‌انداز از نظر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی چگونه خواهد بود؟

(د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه زنان

ص: ۲۲

۱- برای مطالعه متن کامل سند چشم‌انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی ر.ک: www.iran1404.com

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنان خود، بارها فعالان حوزه مباحث زنان و اصحاب فرهنگ را به خروج از موضع انفعال در برابر حملات سازمان یافته مجامع حقوقی و رسانه‌های کشورهای غربی، توجه جدی به باورها، ارزش‌ها، هنجارها و قوانین و مقررات اسلامی در زمینه حقوق و شخصیت فردی و جایگاه اجتماعی زن و همچنین چارچوب‌های حاکم بر روابط زن و مرد در جامعه اسلامی و صدور ادعای علیه فرهنگ و تمدن غربی فراخوانده است. فرهنگ و تمدنی که در طول دهه‌های اخیر با سیاست‌ها و برنامه‌های مغرضانه و نادرست خود به شخصیت زنان توهین کرده است. ایشان در سخنرانی اخیر خود می‌فرماید:

ما در مسئله زن، از غرب طلب کاریم؛ ما مدعی غربیم. آنها هستند که دارند به زن ظلم می‌کنند، زن را تحقیر می‌کنند، جایگاه زن را پایین می‌آورند. به اسم آزادی، به اسم اشتغال، به اسم مسئولیت دادن، آنها را مورد فشارهای روحی، روانی، عاطفی و اهانت شخصیتی و شأنی قرار می‌دهند؛ آنها باید جواب بدهند. جمهوری اسلامی در این زمینه یک مسئولیتی دارد. جمهوری اسلامی در مسئله زن باید به طور صریح و بدون مجامله، حرف خودش را که عمدتاً اعتراض به نگاه غربی و این نامعادله ظالمانه غربی است، بگوید. (۱)

جوامع غربی در پی چند دهه حاکمیت بینش‌ها و گرایش‌های افراطی فمینیستی بر نهادها و سازمان‌های علمی، آموزشی، پژوهشی، تقنینی، قضایی و اجرایی خود، گرفتار بحران‌های گوناگون اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی شده است. این بحران‌ها تمامیت فرهنگ و تمدن غربی را تهدید کرده و آن را در آستانه زوال و فروپاشی کامل قرار داده است.

ص: ۲۳

شناخت و بررسی بحران‌های یادشده و مظاهر گوناگون آن از چند جهت برای زنان جامعه ما ضروری است:

نخست، تجربه اندوژی از چند دهه حاکمیت نگرش‌های فمینیستی بر جوامع غربی و تلاش برای پرهیز از این تجربه‌های ناموفق در جامعه اسلامی ایران.

با کمال تأسف، در اوج بحران‌های جوامع غربی، هنوز کسانی پیدا می‌شوند که به نام دفاع از حقوق زنان مسلمان ایران زمین، خواهان پذیرش بی‌چون و چرای ارزش‌ها و هنجارهای غربی و حاکم کردن قوانین و مقررات دیکته شده از سوی مجامع حقوق بشر غربی بر روابط زن و مرد در جامعه اسلامی ایران هستند.^(۱)

بی‌تردید، آشنا کردن نسل جوان با بحران‌های فرهنگی _ اجتماعی مغرب زمین، به ویژه بحران‌های حوزه زن و خانواده می‌تواند مانع تأثیرگذاری تبلیغات جذاب و فریبنده رسانه‌های کشورهای غربی در مورد وضعیت فرهنگ، اخلاق و حقوق بشر در این کشورها باشد.

دوم، بهره‌برداری از این بحران‌ها برای نقد و بررسی نگرش‌های غربی نسبت به زن و خانواده^(۲) و به تعبیر مقام معظم رهبری، «صدور ادعای علیه کسانی که در طول دهه‌های اخیر با سیاست‌های مغرضانه و غلط خود نسبت به زن اهانت کرده اند».^(۳)

۲. راهبردها و سیاست‌های رسانه ملی در حوزه زن و خانواده

اشاره

ص: ۲۴

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، جریان شناسی دفاع از حقوق زنان در ایران، صص ۱۱۰ _ ۱۱۳.

۲- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه‌ها، صص ۱۷۳ _ ۱۸۱.

۳- ر.ک: سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۸/۱۱/۱۳۶۶، به نقل از: جایگاه و نقش زن در نظام‌های مختلف از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری، صص ۳ و ۴.

با توجه به تحلیل جامع مقام معظم رهبری در زمینه مهم ترین فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی زنان جامعه اسلامی ایران و با عنایت به رهنمودهای کلیدی ایشان در زمینه سیاست‌ها و راهبردهای نظام اسلامی در موضوع زن و خانواده، شایسته است رسانه ملی، مدیریت پیام در این حوزه را بر مبنای راهبردها و سیاست‌های زیر انجام دهد.

الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه

اشاره

الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه

قانون اساسی جمهوری اسلامی از خانواده به عنوان «واحد بنیادین جامعه» یاد می‌کند و پاسداری از قداست آن را بر عهده حکومت اسلامی گذاشته است. در بخشی از مقدمه این قانون، زیر عنوان «زن در قانون اساسی»، نگرش قانون گذار جمهوری اسلامی نسبت به خانواده چنین بیان شده است:

خانواده، واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است، اصل اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است.

بر اساس این نگرش نسبت به خانواده، در اصل دهم قانون اساسی چنین مقرر شده است:

از آنجا که خانواده واحد بنیادین جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی‌های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

با توجه به آن چه در مقدمه و اصل یادشده قانون اساسی آمده است، باید در همه برنامه های رسانه ملی، به نقش بنیادین خانواده در نظام جمهوری اسلامی، توجه و از هرگونه اقدامی که به «قداست» خانواده و «استواری روابط خانوادگی» آسیب وارد می سازد، خودداری شود. شایسته است رسانه ملی برای تحقق راهبرد یادشده، سیاست های اجرایی زیر را در پیش گیرد:

یک _ ترسیم تصویری جامع از خانواده تراز اسلامی

یک _ ترسیم تصویری جامع از خانواده تراز اسلامی

چنان که گفته شد، در نگرش اسلامی، خانواده، واحد بنیادین جامعه به شمار می آید و در رشد تعالی جامعه اسلامی نقش مهمی دارد. در این نگرش، برای هر یک از اعضای خانواده اعم از پدر، مادر و فرزندان، حقوق و مسئولیت های ویژه ای در نظر گرفته شده است؛ حقوق و مسئولیت هایی که توجه به آنها، راز پایداری و استحکام خانواده و رشد و تعالی آن است. با این بیان می توان گفت خانواده تراز اسلامی، خانواده ای است که هر یک از اعضای آن، حقوق، مسئولیت ها و جایگاه خود را به خوبی می شناسند و آن را به طور کامل پاس می دارند.

رسانه ملی در به تصویر کشیدن خانواده ها و روابط میان اعضای آنها باید به این موضوع مهم به خوبی توجه و به گونه ای عمل کند که به نقش مهم و تعیین کننده پدران در هدایت، رهبری و رشد و تعالی خانواده ها و همچنین جایگاه بی بدیل مادران در انتقال باورها و ارزش ها به نسل های آینده، گرمابخشی به کانون خانواده ها و ایجاد انس و الفت در میان اعضای خانواده خدشه وارد نشود و فرزندان نیز چنان که شایسته است، با وظایف و مسئولیت های خود در برابر پدر و مادرشان آشنا شوند.

دو _ زمینه سازی برای بازتولید خانواده ایرانی

دو _ زمینه سازی برای بازتولید خانواده ایرانی

خانواده به سان موجودی زنده، اگر در معرض آسیب‌ها و تهدیدهای بیرونی قرار نگیرد و عوامل خارجی در پی شکست اقتدار و کارآیی آن بر نیایند، به طور معمول می‌تواند خود را بازسازی کند و در درون خود، ساز و کارهایی برای مواجهه سازنده با اوضاع متحول، رویارویی با ناملازمات، حمایت از اعضای خود و کنترل و هدایت آنان دارد. در این حالت، خانواده به منبعی الهام بخش از انرژی مؤثر تبدیل می‌شود که می‌تواند از نظر فردی، انسان‌هایی دین‌دار، با نشاط، سخت‌کوش و آرمان طلب پرورش دهد. از جنبه اجتماعی نیز با جامعه پذیر کردن درست‌اعضای خود، به تقویت هم‌بستگی عمومی و حس غم‌خواری کمک کند و امنیت اجتماعی را اعتلا بخشد و خواسته‌های نسل نو را مدیریت کند. همچنین از جنبه سیاسی با پرورش نسل مشارکت‌پذیر، به نظام سیاسی کشور اقتدار بخشد و در تعاملی دو سویه، نظام را کنترل و هدایت کند. افزون بر آن، از نظر اقتصادی با اصلاح فرهنگ تولید، توزیع و مصرف و نهادینه ساختن روحیه کار و تلاش، اقتدار اقتصادی مسلمانان را تضمین کند. و تمام این امور را نیز با باز تعریف درست‌زنانگی و مردانگی و ترسیم موقعیت‌ها و نقش‌های جنسیتی استمرار بخشد و پویا سازد.

چنین برآورد می‌شود که تحولات فرهنگی، اجتماعی و فن‌آورانه دهه‌های گذشته، تأثیرهای عمیقی در خانواده بر جای نهاده و آن را از نظر کارکردی، تضعیف و از مدیریت موقعیت‌های جدید ناتوان کرده است. در این نگاه، خانواده ایرانی، همچون خانواده در دیگر نقاط جهان، در برابر هجوم ارزش‌های جدید، خود باخته شده است و در روند خطی پیوسته‌ای از موضع خود عقب می‌نشیند و میدان را به رقیبان می‌سپارد. با دقت بیشتر

روشن می شود که خانواده ایرانی به عنوان موجودی زنده، در برابر این حوادث گاه مقاومت می کند، گاه تسلیم می شود، گاه عناصری را جذب و با اجزا و عناصر خود ترکیب می کند و به واکنشی جدید می رسد. گاه نیز خواسته های خود را بر حوزه های دیگر تحمیل می کند. برای مثال، رواج فرهنگ مادی که به دگرگونی الگوهای سبک زندگی و رواج مصرف گرایی انجامید، در کنار افزایش مشکلات اقتصادی، خانواده ایرانی را در حرکتی انفعالی به سمت کاهش شمار فرزندان سوق داده است. در همین وضعیت، با جذب عناصری از فرهنگ جدید و ترکیب آن با ویژگی های فرهنگ ایرانی - اسلامی با افزایش محفل هایی همچون مهمانی حج و عتبات عالیات و حمایت های اقتصادی بیشتر از فرزندان کوشیده است با تقویت جنبه هایی از پیوند خویشاوندی در برابر تحولات، مقاومت کند، و در همین زمان، فشار خواسته های خود را در حمایت از کیان خویش و فرزندان، بر حوزه اقتصاد وارد آورده است تا با افزایش مرخصی زایمان و مرخصی شیر دهی، وضع خود را بهبود بخشد.

چنین نمونه هایی نشان می دهند که خانواده در حال باز تولید است؛ به این معنا که در تحولات موجود در پی صیانت از قدرت و امتیازات اجتماعی خود در میان طبقات جامعه و انتقال این قدرت و اعتبار به نسل آینده است و همچون موجودی زنده گاه هوشیارانه و بجا رفتار می کند، گاه باز می ایستد و متحیر و گیج می شود و گاهی نیز گمراه می گردد. (۱)

ص: ۲۸

۱- در تحولات خانواده باید به این نکته اذعان کرد که این مجموعه را به دلیل آنکه بر آیند انسان های مختار است، همچون موجودی شعور مند و خود آگاه می دانیم و به همین دلیل، می توانیم درباره احساسات، نگرش ها و رفتارهای آن داوری کنیم.

بر این اساس، ضروری است سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی به ویژه رسانه ملی در شرایطی که دگرگونی‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژیک، اقتضات خود را بر خانواده تحمیل می‌کنند، به حمایت از آن برخیزند و خود آگاهی‌اش را درباره ظرفیت‌ها و ناتوانی‌هایش، شرایط پیچیده نو و مسئولیت‌های خطیرش افزایش دهند تا خانواده بتواند به منزله انتقال دهنده اصلی ارزش‌های فرهنگی، ارزش‌های اصیل را به آیندگان انتقال دهد. (۱)

سه _ حفظ و تقویت باورها و ارزش‌های حاکم بر خانواده ایرانی

سه _ حفظ و تقویت باورها و ارزش‌های حاکم بر خانواده ایرانی

باورها و ارزش‌هایی همچون ایمان به حضور فعال خداوند در متن زندگی، دعا، محبت اهل بیت علیهم السلام، امید، مدارا، صبر، گذشت و چشم‌پوشی، وفاداری، عفت و حفظ مرزهای اخلاقی، قناعت و تعدیل سطح انتظارات، تلاش و سخت‌کوشی، توجه به مصالح گروهی، هم‌گرایی، حفظ روابط رحمی، احترام به بزرگ‌ترها، همواره مهم‌ترین نقش را در استحکام، شادکامی و کارآیی خانواده داشته‌اند. از این رو، رسانه ملی باید در پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم خود به حفظ و تقویت باورها و ارزش‌ها، توجه و از هر آنچه که موجب تضعیف آنها می‌شود، جلوگیری کند. (۲)

چهار _ پاسداشت ویژگی‌های متعالی زنان و خانواده‌های ایرانی

چهار _ پاسداشت ویژگی‌های متعالی زنان و خانواده‌های ایرانی

زنان ایرانی در طول تاریخ همواره سرآمد زنان عالم بوده و به مدد پشتوانه فرهنگ غنی اسلامی _ ایرانی خود، پیوسته با ویژگی‌های متعالی چون پاسداری از حریم حجاب و عفاف، پاک‌دامنی، نجابت، وفاداری، پای‌بندی

ص: ۲۹

۱- ر.ک: بازتولید خانواده ایرانی: بیانیه تحلیلی دفتر مطالعات تحقیقات زنان به مناسبت روز زن، ۱۳۸۸.

۲- ر.ک: همان.

به خانواده، عشق به همسر و فرزندان، فداکاری و گذشت شناخته شده‌اند. بی‌تردید، پاس داشت این ویژگی‌ها و حفظ و حراست از سرمایه‌ای که زنان ایرانی در طول قرون با وجود همه فشارها و نامایمات، به بهترین شکل ممکن از آن نگه‌داری کرده‌اند، مسئولیت سنگینی است که جز با تلاش مستمر همه نهادها و سازمان‌های فرهنگ‌ساز به ویژه رسانه ملی امکان‌پذیر نیست.

از این رو، همه برنامه‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی باید در راستای پاس داشت و تقویت این ویژگی‌های ارزشمند زنان ایرانی سامان یابند و در هیچ یک از برنامه‌های رسانه ملی نباید این ویژگی‌ها، تضعیف، خدشه‌دار یا خدای ناکرده تحقیر شود.

پنج _ هماهنگ‌سازی پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم رسانه

پنج _ هماهنگ‌سازی پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم رسانه

اگر برنامه‌های خانوادگی را که بیشتر، پیام‌های مستقیم را به مخاطب منتقل می‌سازند با برنامه‌های بخش سرگرمی، فیلم و سریال بسنجیم که دربردارنده پیام‌های غیرمستقیم هستند، به روشنی، پیام‌هایی متعارض را مشاهده خواهیم کرد. در حالی که پیام‌های مستقیم بر ارزش کار خانگی و خانه‌داری، تقویت روابط کلامی میان اعضای خانواده، توجه به برنامه‌های مشترک خانوادگی، احترام به بزرگ‌ترها و حفظ جایگاه والدین تأکید می‌ورزند، پیام‌های غیرمستقیم، چنین ارزش‌هایی را تحقیر می‌کنند. افزون بر این، رسانه گاه با درپیش گرفتن سیاست‌هایی همچون افزودن بر شمار کانال‌های تلویزیونی و انتقال برنامه‌های جذاب به نیمه شب، روابط خانوادگی را با مشکل روبه‌رو می‌سازد. امروزه جامعه ما با تضادهای ارزشی

بسیاری روبه روست که برخاسته از تعدد گروه های مرجع و پیام فرست و نیز تعارض پیام هابند.

از طرف مسئولان رسانه ملی می توان چنین عذر آورد که بخش چشم گیری از فیلم ها و سریال ها غیر ایرانی اند و در این برنامه ها نمی توان هم سویی با فرهنگ ایرانی را انتظار داشت. با این حال، تجربه نشان داده است که تأثیر پیام های منفی که فیلم ها و سریال های ایرانی بر جای گذاشته اند، کمتر از برنامه های غیر ایرانی نیست. (۱)

با توجه به نکته های یادشده، مدیریت پیام در رسانه ملی باید به گونه ای انجام شود که پیام های مستقیم و غیرمستقیم برنامه های رسانه در حوزه خانواده با یکدیگر هماهنگ و هم سو باشند و کم ترین تعارض و دوگانگی را داشته باشند.

شش _ تلاش برای اصلاح ناهنجاری های موجود در کانون خانواده ها

شش _ تلاش برای اصلاح ناهنجاری های موجود در کانون خانواده ها

چنان که پیش از این گفته شد، اصلاح و بهبود فرهنگ حاکم بر روابط زن و مرد در کانون خانواده و رسیدن به وضع مطلوب در این زمینه، نیازمند کار فرهنگی گسترده و منسجم نهادها و سازمان های فرهنگ ساز به ویژه صدا و سیما جمهوری اسلامی است. در این زمینه نیز رسانه ملی اقدام های مختلفی می تواند انجام دهد که در اینجا به برخی آنها اشاره می کنیم:

_ آموزش حقوق و مسئولیت های خانوادگی زن و مرد به جوانان در آستانه ازدواج؛

ص: ۳۱

— توان مندرسازی جوانان برای مقابله با مسائل و مشکلاتی که در کانون خانواده با آنها روبه رو می شوند؛

— به تصویر کشیدن روابط مطلوب اعضای خانواده (زن، شوهر و فرزندان) در برنامه‌های نمایشی؛

— بررسی و تبیین ویژگی‌های خانواده تراز اسلامی در برنامه‌های کارشناسی؛

— پرهیز از به تصویر کشیدن مداوم خانواده‌های نابسامان و روابط ناهنجار اعضای خانواده با یکدیگر در برنامه‌های نمایشی؛

— پرهیز از نشان دادن بی دلیل خانه‌ها و زندگی‌های اشرافی و پرتجمل در برنامه‌های نمایشی؛

— پرهیز از به تصویر کشیدن زندگی زوج‌های جوانی که برخلاف بسیاری از همسران جوان، نخستین روزهای ازدواج خود را

در کمال رفاه و آسایش و بی هیچ نگرانی مالی تجربه می کنند؛

— پرهیز از نگرش‌های فمینیستی در به تصویر کشیدن روابط اعضای خانواده با یکدیگر؛

— ترویج قناعت و ساده‌زیستی و دوری از زیاده‌خواهی و تجمل‌گرایی با بهره‌گیری از قالب‌های اثرگذاری همچون فیلم‌ها و

سریال‌های تلویزیونی.

هفت _ آگاه‌سازی خانواده‌ها از مخاطرات شبکه‌های ماهواره ای

هفت _ آگاه‌سازی خانواده‌ها از مخاطرات شبکه‌های ماهواره ای

چنان که گفته شد، ارتش رسانه‌ای نظام سلطه با سازمان دهی همه امکانات، تجهیزات و مقدمات خود و با پشتیبانی مالی و

تدارکاتی گسترده دولت‌های غربی، هجومی گسترده به باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران را

آغاز کرده و تغییر سبک زندگی خانواده های ایرانی را در دستور کار خود قرار داده است.^(۱)

در چنین شرایطی، رسانه ملی که در خط مقدم مقابله با هجوم رسانه‌ای دشمن قرار دارد، باید بار سنگین مسئولیت آگاهی بخشی به اقشار گوناگون مردم و هوشیارسازی آنها در برابر تهدیدها و مخاطرات شبکه‌های ماهواره‌ای برای بنیان‌های اعتقادی و اخلاقی خانواده‌ها را به دوش کشد و با رصد دقیق و مستمر طرح‌ها و برنامه‌های شبکه‌های ماهواره‌ای، هشدارهای لازم را به خانواده‌ها بدهد.

ناگفته نماند که در این جنگ سهمگین رسانه‌ای که رقابت جدی برای جذب مخاطب بیشتر، یکی از سرفصل‌های اساسی آن است، رسانه ملی نباید از نیازهای سرگرمی، اطلاع‌رسانی و آموزشی مخاطبان خود با توجه به میل، نیاز و مصلحت^(۲) آنان غفلت کند.

ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن

اشاره

ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن

در قانون اساسی جمهوری اسلامی به کرامت و شخصیت انسان، اعم از زن و مرد، توجه جدی شد تا آنجا که در بند ۶ اصل دوم این قانون، ایمان به «کرامت و ارزش والای انسانی و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا» به عنوان یکی از پایه‌های نظام جمهوری اسلامی شمرده شده است. این توجه و اهتمام در مورد زنان، دو چندان شده و این قانون در موارد متعددی

ص: ۳۳

۱- برای مطالعه بیشتر در این باره ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه‌ها، صص ۱۴۹_۱۷۱.

۲- در بیانیه مأموریت سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی، «توجه به نیاز، مصلحت و میل مخاطب در امر سیاست‌گذاری و برنامه‌سازی» یکی از «اصول و ارزش‌های حاکم بر رسانه ملی» به شمار آمده است.

بر پاسداشت شخصیت انسانی زن و زمینه سازی برای رشد شخصیت او تأکید کرده است.

در بخشی از مقدمه قانون اساسی، پس از معرفی خانواده به عنوان «واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان» در مورد شخصیت انسانی زن چنین آمده است:

... زن در چنین برداشتی از واحد خانواده، از حالت (شیء بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار، خارج شده و ضمن بازیافتن وظیفه خطیر و پراج مادری در پرورش انسان های مکتبی، پیشاهنگ، و خود، هم رزم مردان در میدان های فعال حیات می باشد و در نتیجه، پذیرای مسئولیتی خطیرتر و در دیدگاه اسلامی، برخوردار از ارزش و کرامتی والاتر خواهد بود.

در اصل بیست و یکم قانون اساسی نیز می خوانیم:

دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

ایجاد زمینه های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او... .

بر اساس آنچه گفته شد، همه سیاست گذاری ها، برنامه ریزی ها و تولیدات رسانه ملی باید به گونه ای باشد که کرامت و شخصیت انسانی زن به بهترین شکل حفظ شود و زمینه های مساعد برای رشد شخصیت او فراهم گردد. برخی سیاست هایی که رسانه ملی در این زمینه باید در پیش گیرد، به شرح زیر است:

یک _ پرهیز از بهره گیری از جاذبه های جنسی زنان در برنامه ها

یک _ پرهیز از بهره گیری از جاذبه های جنسی زنان در برنامه ها

مقام معظم رهبری، یکی از مهم‌ترین مسائل زنان را در جهان امروز، نگاه منفعت‌جویانه به زنان و بهره‌کشی از جذابیت‌های جنسی آنان در جهت منافع مردان برشمرده است و این موضوع را موجب تنزل جایگاه و شأن اجتماعی زنان می‌داند. یکی از مهم‌ترین مظاهر این نگاه منفعت‌جویانه و بهره‌کشی جنسی از زنان، رسانه‌های غربی هستند که در آنها زن به کالایی جنسی برای هرچه جذاب‌تر کردن فیلم‌ها و سریال‌ها یا ابزاری برای فروش هرچه بیشتر کالاها و خدمات شرکت‌ها و مؤسسات تجاری تبدیل شده است.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی به عنوان پیش‌تاز رسانه‌های دینی در جهان و یگانه رسانه‌ای که داعیه‌دار «حاکمیت ارزش‌های ایرانی _ اسلامی و انقلابی بر کلیه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی‌ها و تولیدات»^(۱) خود است، باید از هرگونه بهره‌گیری از جاذبه‌های جنسی زنان در برنامه‌های نمایشی، جنگ‌های تلویزیونی، تبلیغات بازرگانی و حتی برنامه‌های خبری و گفت‌وگو محور پرهیز کند و همواره شخصیت انسانی زن را برای مخاطبان خود جلوه‌گر سازد.

دو _ فراهم آوردن زمینه رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با همه مظاهر فساد و تباهی

دو _ فراهم آوردن زمینه رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با همه مظاهر فساد و تباهی

نظام جمهوری اسلامی، نظامی ارزشی است که در آن، وظیفه دولت تنها به تأمین رفاه و آسایش مادی شهروندان محدود نمی‌شود، بلکه به رشد و تعالی معنوی تک‌تک افراد جامعه نیز در آن توجه جدی شده است. در مقدمه قانون اساسی در این زمینه چنین آمده است:

ص: ۳۵

۱- برگرفته از بیانیه مأموریت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.

هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الاهی است (و الی الله المصیر) تا زمینه بروز و شکوفایی استعدادها به منظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید (تخلّقوا بأخلاق الله)...

بر همین اساس، در اصل سوم این قانون که به بیان وظایف دولت جمهوری اسلامی اختصاص یافته است، چنین می خوانیم:
دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

۱. ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی...

با توجه به مطالب یادشده، رسانه ملی باید در سیاست گذاری ها، برنامه ریزی ها و تولیدات خود به ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی زنان که سازندگان جامعه هستند، توجه ویژه داشته باشد و با هر گونه مظاهر فساد و تباهی در برنامه ها به طور جدی مقابله کند.

سه _ بیان دل سوزانه مسائل و مشکلات زنان ایرانی

سه _ بیان دل سوزانه مسائل و مشکلات زنان ایرانی

بی تردید، در طول سه دهه گذشته، تحول وسیعی در موقعیت اجتماعی، فرهنگی و حقوقی زنان صورت گرفته و برای فراهم آوردن زمینه های رشد و شکوفایی آنها قدم های بزرگی برداشته شده است. با این وصف، باید اذعان داشت که هنوز تا رسیدن به وضعیت مطلوب و احقاق کامل حقوق زنان، راه زیادی در پیش داریم.

زن جامعه ما در حال حاضر در حوزه های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و قضایی با مسائل و مشکلات متعددی روبه رو هستند

که شناخت و واکاوی و حل و فصل آنها نیازمند عزم جدی همه نهادها و سازمان‌های مسئول است.

در این میان، رسانه ملی نقش‌ها و مسئولیت‌های گوناگونی دارد که برخی از آنها عبارتند از :

__ تبیین و واکاوی مسائل و مشکلات زنان در برنامه‌های کارشناسی؛

__ جلب کردن توجه مردم و مسئولان به مسائل و مشکلات اولویت‌دار زنان؛

__ درخواست از نهادها و سازمان‌های مسئول برای حل مسائل و مشکلات زنان بر اساس برنامه‌ای مشخص؛

__ دامن زدن به مطالبه عمومی از سازمان‌ها و نهادهای مسئول برای حل مسائل و مشکلات زنان؛

__ توجه به مسائل و مشکلات عینی و واقعی زنان در برنامه‌های نمایشی.

چهار _ زمینه‌سازی برای نگاه راهبردی به مسائل زنان

چهار _ زمینه‌سازی برای نگاه راهبردی به مسائل زنان

رسانه ملی در ایجاد هماهنگی و هم‌سویی در افکار نخبگان جامعه برای توجه جدی‌تر به مسائل و مشکلات زنان و تغییر رویکرد آنان از نگاهی سطحی، مقطعی و کوتاه مدت به نگاهی ژرف، همه‌جانبه و درازمدت نقش بی‌بدیلی دارد. صدا و سیما جمهوری اسلامی می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت کارشناسی و اجرایی کشور، رویکردهای موجود در حوزه مباحث زن و خانواده را نقد و ضرورت نگاه راهبردی در این زمینه را تبیین کند.

متأسفانه در حال حاضر، حجم برنامه‌های کارشناس محور که در آنها، مسائل و مشکلات زنان با نگاهی تخصصی، تحلیل و واکاوی و تهدیدها و

فرصت های موجود در حوزه مباحث زن و خانواده نقد و بررسی شود، بسیار کم است. به همین دلیل، میزان اثرگذاری رسانه ملی بر حوزه سیاست گذاری، برنامه ریزی و قانون گذاری در زمینه های یادشده بسیار اندک است.

برای حل مشکل یادشده، در نخستین گام باید موانع و مشکلات موجود در زمینه برنامه سازی در موضوع زن و خانواده، شناسایی و برای برطرف ساختن آنها اقدام شود. بی تردید، بهره گیری از مشاوره های مراکز علمی و پژوهشی و نهادها و سازمان های سیاست گذار در این حوزه، مدیران و برنامه سازان رسانه ملی را در شناسایی بهتر بایدها و نبایدهای برنامه سازی در موضوع زن و خانواده یاری می دهد.

ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه های اسلامی

اشاره

ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه های اسلامی

تبیین و تشریح کامل و جامع جایگاه والای زن در آموزه های اسلامی در زمانی که اندیشه های فمینیستی می کوشند به بهانه احیای حقوق و شخصیت زن، او را از هویت فطری و الهی خود دور کنند و هویتی دروغین برای او به تصویر کشند، ضرورتی انکارناپذیر است؛ زیرا زنان و دختران زمانی که اصالت اسلامی خود را دریابند و به جایگاه والای خود در نظام آفرینش واقف شوند، هرگز الگوهای پوشالی فمینیسم غربی را نخواهند پذیرفت. از این روست که می بینیم در ماده ۴۵ «قانون خط مشی کلی و اصول برنامه های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران»، مصوب ۱۳۶۱، یکی از اصول حاکم بر برنامه های اجتماعی رسانه ملی این گونه بیان شده است:

تبیین و تشریح مقام والای زن از دیدگاه اسلام و شناساندن ارزش واقعی وی به منظور بازگشت به اصالت اسلامی خویش و همچنین زمینه سازی برای از بین بردن ارزش های کاذب و جایگزینی فضیلت های اخلاقی در خانواده ها و کمک به تحکیم و انسجام روابط خانوادگی.

مهم ترین سیاست هایی که رسانه ملی در راستای تحقق راهبرد یادشده باید در پیش گیرد، به این شرح است:

یک _ ایجاد روحیه تفاخر و مباهات در زنان نسبت به جایگاه خود در فرهنگ اسلامی

یک _ ایجاد روحیه تفاخر و مباهات در زنان نسبت به جایگاه خود در فرهنگ اسلامی

رسانه ملی در تبیین و تشریح جایگاه زنان در آموزه های اسلامی باید به گونه ای عمل کند که موجب مباهات و تفاخر آنان نسبت به جایگاه خود در دین اسلام شود. بی تردید، در این صورت، آنان برای کسب هویت فردی و جایگاه اجتماعی، به مدگرایی، خودآرایی، خودنمایی و عرضه هر چه بیشتر جذابیت های جنسی خود روی نخواهند آورد، بلکه می کوشند تا هویت فردی و جایگاه اجتماعی خود را با هر چه نزدیک تر شدن به ویژگی های مطلوب زن مسلمان بازیابند.

دو _ معرفی الگوی اسلامی زن و خانواده به جهانیان

دو _ معرفی الگوی اسلامی زن و خانواده به جهانیان

دنیای غرب پس از تجربه چند سده سکولاریسم و دین گریزی، غرق شدن در رفاه مادی و لذت طلبی و درگیری با بحران ها و آسیب های فردی و اجتماعی، امروز تشنه معنویت، اخلاق، ارزش های متعالی و دست یافتن به آرامش روانی در پرتو آموزه های دینی است. از این رو، رسانه های اسلامی باید با غنیمت شمردن این فرصت و با بهره گیری از جذابیت های رسانه ای، به طرح و معرفی سرمایه های اخلاقی و معنوی مکتب اسلام

بپردازند و به جهانیان نشان دهند که تنها آموزه های اسلامی می تواند به بحران های معنوی و اخلاقی که دنیای غرب با آنها روبه روست، پایان دهد.

در این میان، آموزه های ارزشمند اسلام در زمینه چارچوب ها و ضوابط حاکم بر روابط زن و مرد در خانواده و اجتماع، اموری مانند حجاب و عفاف، جایگاه شایسته مادری و همسری، مقام متعالی زن و نظیر آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است و در صورت معرفی مناسب آن به جهانیان، هواداران فراوانی در جهان پیدا می کند.

افزایش آثار منتشر شده نویسندگان زن غربی در سال های اخیر که در آنها از لزوم بازگشت به عفاف، سخن به میان آمده (۱) و همچنین جریان رو به افزایش گرایش زنان اروپایی به اسلام که خشم و شگفتی رسانه های غربی را نیز برانگیخته است، (۲) شاهدی بر این مدعاست.

(د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب

اشاره

(د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب

پدیده بدحجابی در ایران، پدیده ای پیچیده، چندوجهی و برخاسته از علل و عوامل گوناگون اجتماعی، فرهنگی، تربیتی، آموزشی، اخلاقی، سیاسی و اقتصادی است. (۳) از این رو، در مقابله با آن تنها نمی توان به اقدام های

ص: ۴۰

۱- برای نمونه ر.ک: «نابودی عفاف، ارمغان فمینیسم»، برگرفته از: وندی شلیت، بازگشت به عفاف، تلخیص و ترجمه: سمانه مدنی، در: دبیرخانه همایش سراسر زنان، مسائل فرهنگی _ اجتماعی و جهانی سازی، فمینیسم در امریکا تا سال ۱۳۸۴، ۲۰۰۳؛ تبسم ف. روبی، «گوش فرادادن به ندای حجاب»، ترجمه: نسرين مصباح، در: سید جعفر حق شناس (گردآورنده)، نظام اسلامی و مسئله حجاب (مجموعه مقالات و گفت و گوها)، صص ۲۲۳-۲۵۷.

۲- ر.ک: پیتر فورد، «زنان اروپایی و گرایش به اسلام»، سیاحت غرب، سال سوم، ش ۳۲، اسفند ۱۳۸۴؛ همو، «چرا زنان اروپایی مسلمان می شوند؟»، ترجمه: حمیدرضا غریب رضا، در: www.mouood.org، خرداد ۱۳۸۸.

۳- برای مطالعه بیشتر درباره زمینه ها و عوامل گسترش بدحجابی در ایران. ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی (به کوشش): حجاب؛ مسئولیت ها و اختیارات دولت اسلامی، ج ۲، صص ۱۹۷ _ ۳۵۷.

ساده، سطحی و تک‌وجهی بسنده کرد و ضروری است که نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف پژوهشی، آموزشی، فرهنگی، انتظامی و قضایی با هماهنگی و انسجام و طرح و برنامه‌ای دقیق و مشخص برای نهادینه سازی فرهنگ حجاب و عفاف در جامعه اسلامی ایران بکوشند.

بی‌تردید، از میان همه نهادها و سازمان‌های مسئول در زمینه گسترش فرهنگ حجاب و عفاف، و مقابله با بدحجابی، صدا و سیما، جمهوری اسلامی نقش مهم‌تر، گسترده‌تر و اثرگذارتر دارد؛ زیرا این سازمان بر اساس رهنمود مقام معظم رهبری، مأموریت «مدیریت و هدایت فرهنگ و افکار عمومی جامعه»^(۱) را بر عهده دارد و بیشترین و ماندگارترین اثرگذاری را بر ذهن و دل مخاطبان میلیونی خود بر جای می‌گذارد.

از این رو، رسانه ملی باید تبلیغ و ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و زمینه نهادینه سازی این فرهنگ در جامعه را در اولویت سیاست‌ها و برنامه‌های خود قرار دهد و موضوع‌های زیر را به طور ویژه دنبال کند:

یک _ انجام وظایف مشخص شده در طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ حجاب و عفاف

یک _ انجام وظایف مشخص شده در طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ حجاب و عفاف

در حال حاضر، مهم‌ترین سند ملی و فرابخشی در زمینه گسترش فرهنگ عفاف و حجاب، «طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب» مصوب دی ۱۳۸۴ شورای فرهنگ عمومی است.^(۲) در این طرح

ص: ۴۱

۱- سخنرانی در دیدار رئیس سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای: <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۲۶۲>.

۲- برای مطالعه بیشتر درباره طرح‌ها و برنامه‌های سامان‌دهی حجاب و عفاف در ایران ر.ک: حجاب؛ مسئولیت‌ها و اختیارات دولت اسلامی، ج ۲، صص ۴۳۵ - ۴۵۱ و ج ۳، صص ۲۵۹ - ۲۶۷، ۳۰۳ - ۳۱۷ و ۳۱۹ - ۳۳۴.

برای ۲۶ نهاد و سازمان علمی، آموزشی، فرهنگی، تبلیغی، اجرایی، قضایی و انتظامی وظایف و مسئولیت‌های گوناگونی در این زمینه پیش‌بینی شده است. (۱) یکی از ۲۶ دستگاہی که در مصوبه یادشده، وظایف و مسئولیت‌های آن در جهت گسترش فرهنگ و عفاف بیان شده، «سازمان صدا و سیما» است.

در «راه‌کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب»، در ۳۱ بند، وظایف و مسئولیت‌های گوناگونی برای صدا و سیما جمهوری اسلامی برشمرده شده است که آنها را می‌توان در این عنوان‌ها خلاصه کرد:

— آموزش احکام حجاب و روابط زن و مرد؛

— تبیین فلسفه و چرایی عفاف و حجاب؛

— تبلیغ و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ عفاف و حجاب؛

— معرفی و ترویج الگوهای مناسب عفاف و حجاب؛

— به تصویر کشیدن زنان موفق باحجاب؛

— نشان دادن آثار منفی رعایت نکردن عفاف و حجاب؛

— تبیین تاریخچه رواج فرهنگ برهنگی در غرب و ایران؛

— سیاست‌گذاری مناسب در زمینه رعایت عفاف و حجاب؛

— نظارت بر تأمین و پخش فیلم‌ها و سریال‌های خارجی؛

— تشویق عوامل مؤثر در رشد و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب؛

— فرهنگ‌سازی برای ازدواج آسان جوانان.

دو_ زمینه‌سازی برای اجرای کامل طرح

دو_ زمینه‌سازی برای اجرای کامل طرح

ص: ۴۲

افزون بر موارد یادشده، رسانه ملی، وظیفه و مسئولیت مهم دیگری نیز در زمینه تحقق طرح «راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب» بر عهده دارد و آن، زمینه سازی فرهنگی برای اجرای کامل این طرح است. رسانه ملی در این زمینه چند رسالت مهم دارد:

نخست، تبدیل اهداف مورد نظر طرح یادشده به دغدغه عمومی مردم و مسئولان نظام و ایجاد موجی فراگیر برای پی گیری تحقق کامل همه مفاد آن؛

دوم، پی گیری رسانه ای مراحل گوناگون اجرای طرح یادشده و مطالبه از نهادها و سازمان های مسئول برای گزارش دهی به مردم در زمینه اقدام هایی که در راستای تحقق وظایف و مسئولیت هایشان در این طرح انجام داده اند. (۱)

ه (تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان

ه (تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان

حضور پرشور زنان در دوران شکوهمند پیروزی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، نقش تعیین کننده آنان در رشد و پویایی کشور در سال های پس از جنگ و درخشش آنها در عرصه های گوناگون علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی در سال های اخیر، نشان دهنده تأثیر انقلاب اسلامی بر رشد و ارتقا و جایگاه اجتماعی زنان است. نکته بااهمیت این است که زنان کشور ما همه این موفقیت های چشم گیر را با حفظ حجاب و عفاف و پای بندی به ارزش های اسلامی به دست آورده اند و همین نکته می تواند زنان ایرانی را به عنوان الگویی برای زنان جهان مطرح سازد.

ص: ۴۳

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، «وظایف و بایسته های رسانه ملی در زمینه عفاف و حجاب براساس مصوبات شورای فرهنگی عمومی»، فصلنامه مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

با توجه به نکته های یادشده، رسانه ملی باید دستاوردهای بیش از سه دهه تلاش نظام اسلامی برای رشد ارتقای شخصیت فردی و جایگاه اجتماعی زنان را به بهترین شکل ممکن به مخاطبان خود در داخل و خارج کشور ارایه دهد تا جهانیان بدانند زن در پرتو نظام اسلامی و با حفظ شخصیت و کرامت انسانی خود می تواند به همه مراتب رشد و پیشرفت دست یابد.

(و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام های غربی در موضوع زن و خانواده

اشاره

(و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام های غربی در موضوع زن و خانواده

به اذعان بسیاری از صاحب نظران جهان، تمدن غربی به پایان راه خود رسیده و در بسیاری از زمینه ها در حال تجربه شکست و بحران است. (۱) از این رو، دیگر وقت آن گذشته است که ملت های جهان، شکست خورده و منفعل در برابر تمدن غربی حاضر شوند، بلکه باید با تمام قوا، بحران های نظری و عملی را که در حوزه های گوناگون فرهنگی، سیاسی و اقتصادی گریبان گیر غربیان شده است، بررسی و تبیین کنند.

یکی از مهم ترین حوزه هایی که غرب در حال حاضر، شکست و اضمحلال را در آن تجربه می کند، حوزه زن و خانواده است. اندیشه فمینیسم پس از ده ها سال حاکمیت بر مراکز علمی، پژوهشی، برنامه ریزی و سیاست گذاری مغرب زمین هم در حوزه نظر و هم در حوزه عمل به بن بست رسیده و با انتقادهای جدی روبه رو شده است. در این وضعیت،

ص: ۴۴

۱- ر.ک: داوود رجبی نیا (به کوشش)، غرب از رویا تا واقعیت (ج ۳)، تکنولوژی و چالش های فرارو.

رسانه ملی برای خنثی کردن فعالیت های طرفداران اندیشه شکست خورده فمینیسم باید در سیاست ها و برنامه های خود به نکات زیر توجه کند:

یک - نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم

یک - نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم

پس از چند دهه حاکمیت نظریه های فمینیستی بر برنامه ریزی ها، سیاست گذاری ها و قانون گذاری های جوامع غربی در زمینه موضوع زن و خانواده و غلبه دیدگاه های فمینیستی بر دانشگاه ها و مجامع علمی مغرب زمین، نشانه های شکست و فروپاشی نظری و عملی اندیشه فمینیسم به روشنی، آشکار و تعارض بنیادین این اندیشه با فطرت الهی و انسانی زن و ویژگی های زیست شناختی، روان شناختی و جسمانی او به خوبی نمایان شده است.

امروز دیگر منتقدان فمینیسم در کشورهای غربی با برجسب هایی همچون ضد زن، متعصب، متحجر و عقب افتاده روبه رو نمی شوند؛ زیرا ده ها پژوهشگر، اندیشه ورز و استاد دانشگاه با نقد جدی فمینیسم و نگارش صدها کتاب و مقاله، جنبه های مختلف تعارض این اندیشه را با خرد و فطرت الهی انسان تبیین کرده اند. در سال های اخیر، متفکران غربی، دیدگاه فمینیسم درباره خانواده، نقش مادری و همسری زنان، حقوق فردی و اجتماعی زن، ویژگی های دختران، عفاف و پاک دامنی، خویشن داری جنسی، مذهب، ارزش های اجتماعی و مانند آن را به طوری جدی به چالش کشیده اند. آنان با طرح انتقادهای اساسی به نظر و عمل فمینیست ها در حوزه های یادشده، در عمل، پایان دوران حاکمیت این اندیشه ضد زن و خانواده را اعلام کرده اند.^(۱)

ص: ۴۵

با توجه به این مورد شایسته است رسانه ملی با تولید برنامه های جذاب مستند، ترکیبی، و میزگردهای کارشناسی، بحران های گوناگون حاکم بر جوامع غربی به ویژه بحران های موجود در حوزه زن و خانواده را نقد و بررسی کند.

دو _ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم

دو _ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم

بخشی از بحران هایی که غرب در حال حاضر با آن روبه روست، بحران های گوناگون در حوزه مسائل زنان است که موارد زیر از جمله آنهاست:

اول _ بحران اخلاقی با مظاهری همچون صنعت هرزه نگاری و صنعت روسپی گری؛

دوم _ بحران خانواده با نمودهایی همچون کاهش میزان ازدواج رسمی، ظهور روزافزون خانواده های تک والدینی و خانواده های بدون فرزند، افزایش طلاق و خشونت علیه زنان؛

سوم _ بحران هویت زنانه با جلوه هایی همچون صنعت تبلیغات، صنعت پوشاک و مد و صنعت زیبایی. (۱)

رسانه ملی باید این بحران ها را به خوبی برای مخاطبان خود تبیین کند تا همگان به ناکارآمدی الگوی غربی برای سامان دهی مباحث مربوط به حوزه زن و خانواده در جامعه آگاه شوند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در این باره می فرماید:

در بازنگری ارزش های سازنده شخصیت زن باید ادعای نامی علیه کسانی که در طول دهه های اخیر با سیاست های مغرضانه و غلط خود نسبت به زن اهانت کرده اند، صادر شود و فرهنگ غربی و سرمداران آن، متهم اصلی در این زمینه هستند. غربی ها هنگامی به فکر حقوق زن افتادند که

ص: ۴۶

در توسعه کارخانه‌های خود به نیروی ارزان قیمت زنان و در صحنه سیاست به آرای آنها نیازمند بودند. (۱)

ایشان در یکی دیگر از سخنان خود در همین زمینه می‌فرماید:

من بارها به گویندگان و مبلغین عرض کردم که در مورد مسئله زن این ما نیستیم که باید از موضع خودمان دفاع کنیم؛ این فرهنگ منحط غرب است که باید از خودش دفاع کند. آنچه را که ما برای زن عرضه می‌کنیم، چیزی است که هیچ انسان اندیشمند و باانصافی نمی‌تواند منکر بشود که این برای زن خوب است. ما زن را دعوت به عفت، عصمت، حجاب، عدم اختلاط و آمیزش بی‌حد و مرز میان زن و مرد، حفظ کرامت انسانی و آرایش نکردن در مقابل مردان بیگانه برای اینکه لذت ببرند، دعوت می‌کنیم. آیا اینها بد است؟ این کرامت زن مسلمان است. آنها که زن را تشویق می‌کنند که خود را جوری آرایش کند که مردهای کوچک و بازار به او نگاه کنند و غرایز شهوانی خودشان را ارضا کنند، باید از خودشان دفاع کنند که چرا زن را تا این حد پایین آوردند و تذلیل کردند. (۲)

پیوست‌ها

اشاره

ص: ۴۷

۱- سخنرانی در تاریخ ۱۸/۱۱/۱۳۶۶، به نقل از: جایگاه و نقش زن در نظام‌های مختلف از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری، صص ۳ و ۴.

۲- سخنرانی در تاریخ ۲۶/۹/۱۳۷۱، به نقل از: همان، ص ۴.

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

الف) کتاب‌ها

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

زیر فصل‌ها

الف) کتاب‌ها

اشاره

الف) کتاب‌ها

آبیاری، رضا، شهدا و ظرافت‌های اخلاقی (۱) (سیره عملی شهداء در خانواده)، ۱۳۸۷، ۱۷۳ صفحه.

احسانی، محمد، نقش مادران در تربیت دینی فرزندان، ۱۳۸۷، ۱۳۶ صفحه.

اسحاقی، سید حسین، فمینیسم، ۱۳۸۵، ۱۹۰ صفحه.

_____، کانون محبت (رهنمودهای اخلاقی پیامبر اعظم درباره خانواده)، ۸۸ صفحه.

_____، مروارید عفاف _ کاوشی در حیا، غیرت و حجاب، ۱۳۸۶، ۹۲ صفحه.

بافکار، حسین، آسیب شناسی فرزندسالاری در خانواده های امروزی، ۱۳۹۰، ۱۵۰ صفحه.

_____، سایبان مهر: ویژه روز سالمند، ۱۳۸۱، ۱۲۴ صفحه.

_____، کارکرد خانواده در جهاد اقتصادی و پیامدهای آن، ۱۳۹۰.

_____، کانون مهر _ ویژه روز خانواده، ۱۳۲ صفحه.

بخشنده بالی، عباس، مراحل شکل گیری هویت دینی کودکان، ۱۳۸۵، ۱۳۸ صفحه.

پورفلاحی، محمدرضا، اخلاق زن _ دگ ی ۳ (مجموعه متن های برنامه ای)، ۱۳۸۸، ۱۶۳ صفحه.

پیشوایی، فریده و مریم رضایی، حجاب و عفاف در سیما، آسیب ها و راه کارها، ۱۳۸۶، ۶۶ صفحه.

جمعی از نویسندگان، حجاب: جایگاه زن از دیدگاه اسلام، ۱۳۷۶، ۳۹۲ صفحه.

جمعی از نویسندگان، مجموعه متن های برنامه ای در ارتباط والدین با فرزندان جوان (سلوک جوانی ۲)، ۱۳۸۸، ۷۸ صفحه.

جوان، عبدالله، بررسی روابط دختر و پسر در ایران و راه کارهای اصلاحی آن و رسالت رسانه در این راستا، ۱۳۸۷، ۲۶۲ صفحه.

جوهری، شکیبا سادات، زنان انسان پرور (معماران تربیت: نگاهی به منزلت و کارکرد زنان)، ۱۳۸۷، ۱۰۴ صفحه.

_____، مجموعه متن های برنامه ای در ارتباط والدین با فرزندان جوان (سلوک جوانی ۱)، ۱۳۸۷، ۱۳۷ صفحه.

حییبی، سلمان، کتابشناسی موضوعات خانواده، ۱۶۰ صفحه.

_____، منبع شناسی موضوعات زنان، ۳۷۸ صفحه.

حسین خانی، هادی، تربیت الگویی زنان در قرآن، ۱۳۸۲، ۱۴۲ صفحه.

حسینی نیا، اقبال، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در اخلاق و روابط خانوادگی و اجتماعی (اخلاق زندگی ۱)، ۱۳۸۸، ۱۳۰ صفحه.
_____، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در اخلاق و روابط خانوادگی و اجتماعی (اخلاق زندگی ۲)، ۱۳۸۸،
۱۷۲ صفحه.

حسینی، داوود، بررسی روابط سالم و سازنده بین اعضای خانواده، ۱۳۸۴، ۱۷۱ صفحه.

_____، جایگاه تشویق و تنبیه در اسلام، ۱۳۸۱، ۱۵۲ صفحه.

حسینی، سید حسین، سراج (پاسخ به شبهات در خصوص مسائل زنان)، ۱۳۸۰، ۳۰۰ صفحه.

دهقانی، اکرم سادات، چادر و مقنعه در قرآن و حدیث، ۱۳۸۴، ۱۶۲ صفحه.

رضوانفر، احمد، سفارش‌های پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به خانواده، ۱۳۸۶، ۱۲۳ صفحه.

رضوانی، سلمان، فمینیسم و رسانه‌های تصویری، ۱۳۸۵، ۱۶۸ صفحه.

رمضان نرگسی، رضا، بررسی پدیده قاچاق زنان، ۱۳۸۳، ۱۲۰ صفحه.

شفیعی سروستانی، ابراهیم، زن؛ نظام سلطه و رسانه‌ها، ۱۳۹۰، ۱۹۲ صفحه.

صادقی، حسن، معاشرت زنان و مردان از دیدگاه قرآن، ۱۳۸۲، ۱۴۲ صفحه.

طیبی، ناهید، گونه‌شناسی رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله با زنان، ۱۳۸۷، ۹۵ صفحه.

عظیمی، زهرا، حقوق زن در خانواده از دیدگاه قرآن، ۱۳۸۷، ۱۷۱ صفحه.

_____، نگاهی به حقوق زنان در اسلام، ۱۳۸۶، ۱۷۱ صفحه.

فتاحی زاده، فتحیه، زن در تاریخ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۳، ۲۵۶ صفحه.

محمدیان، محمد کاظم، شیوه های تقویت احساس ارزشمندی در کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۶، ۱۷ صفحه.

معین الاسلام، مریم، پوشش و آرایش، ۱۳۸۶، ۱۰۰ صفحه.

مهدی زاده، حسین، تأثیر پوشش اسلامی در مهار غریزه جنسی، ۱۳۸۳، ۱۰۶ صفحه.

مهکام، رضا، خانه گریزی دختران، ۱۳۸۳، ۱۹۲ صفحه.

(ب) نشریات

(ب) نشریات

«اجرای طرح استعماری کشف حجاب به دستور رضاخان»، گلبرگ، شماره ۹۴، دی ۱۳۸۶.

«اجرای طرح استعماری کشف حجاب توسط رضاخان»، اشارات، شماره ۱۱۶، دی ۱۳۸۷.

«الگوی زن مسلمان: زهرا در اوج حیا»، طوبی، شماره ۳۳.

«انقلاب سیاه»، اشارات، شماره ۱۰۴، دی ۱۳۸۶.

«ایمان و حیا»، طوبی، شماره ۱۹، تیر ۱۳۸۶.

ص: ۵۱

«بی‌حجابی، نمود پیروی از فرهنگ غیر خودی»، طوبی، شماره ۲۰، مرداد ۱۳۸۶.

«پوشش برتر»، طوبی، شماره ۱۴، دی ۱۳۸۵.

«پوشش در میان اعضای یک خانواده اسلامی»، طوبی، شماره ۳۶، مهر و آبان ۱۳۸۸.

«پوشش و حجاب، پاسدار حرمت زنان»، طوبی، شماره ۱۹، تیر ۱۳۸۶.

«تارهای تردید»، طوبی، شماره ۳۱، زمستان ۱۳۸۷.

«توطئه استکباری کشف حجاب توسط رضاخان پهلوی»، اشارات، شماره ۹۲، دی ۱۳۸۵.

«حافظان حجاب» (سالروز اجرای سیاست کشف حجاب)، گلبرگ، شماره ۴۶، ۱۳۸۲.

«حجاب، گوهر آسمانی» (سالروز کشف حجاب)، گلبرگ، شماره ۷۰، دی ۱۳۸۴.

«حجاب، هدیه‌ای آسمانی» (سالروز اجرای سیاست کشف حجاب)، گلبرگ، شماره ۵۸، دی ۱۳۸۳.

«حریم عفاف»، اشارات، شماره ۶۸، دی ۱۳۸۳.

«حیا و خویش‌داری»، طوبی، شماره ۵، اردی‌بهشت ۱۳۸۵.

«در حریم عفاف»، طوبی، شماره ۳۱، زمستان ۱۳۸۷.

«دست‌های شیطان»، اشارات، شماره ۸۰، دی ۱۳۸۴.

«روز زن»، گلبرگ، شماره ۸۸، تیر ۱۳۸۶.

«سالروز اجرای سیاست استعماری کشف حجاب»، گلبرگ، شماره ۸۲، دی ۱۳۸۵.

«عفاف حریم عاشقی»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«کتابشناسی در موضوع حجاب و عفاف»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«کشف حجاب توسط رضاخان»، اشارات، شماره ۹۸، تیر ۱۳۸۶.

«محدوده آزادی روابط دختران و پسران»، طوبی، شماره ۳، اسفند ۱۳۸۴.

«نشانه‌های مؤمن»، گلبرگ، شماره ۷۰، دی ۱۳۸۴.

«نقش خانواده در نهادینه کردن حجاب و عفاف در فرزندان»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«نکته‌های ظریف»، اشارات، شماره ۱۱۰، تیر ۱۳۸۷.

«نگاهی به بایسته‌های پوششی در حریم خانواده و جامعه»، طوبی، شماره ۱۵، اسفند ۱۳۸۵.

«نگاهی به سبک زندگی و پوشش زنان در سریال سقوط یک فرشته»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«وظایف و بایسته‌های رسانه ملی در زمینه عاف و حجاب بر اساس مصوبات شورای فرهنگ عمومی»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«راهکارهای گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در سیما»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«یادداشتی علمی بر علل روان شناختی بدحجابی در دختران»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«عملکرد رسانه ملی در زمینه عفاف و حجاب در گفت و گو با خانم فریبا علاسوند»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«اثرگذاری رسانه ها بر نوع پوشش دختران نوجوان»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۱. اداره کل امور زنان و خانواده وزارت کشور

نشانی: تهران، خیابان فاطمی، ساختمان وزارت کشور، طبقه ۱۲

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۶۰۵۶۷-۰۲۱ نمابر: ۰۲۱-۸۸۹۵۷۵۲۳

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۲. پژوهشکده زنان دانشگاه الزهرا علیها السلام

نشانی: تهران، میدان ونک، خیابان ونک، دانشگاه الزهرا علیها السلام

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۴۹۸۰۹-۰۲۱ نمابر: ۸۸۰۴۹۸۰۹

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۳. پژوهشگاه خانواده دانشگاه شهید بهشتی

نشانی: تهران، اوین، ولنجک، دانشگاه شهید بهشتی

تلفن: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۳۶۶-۰۲۱ نمابر: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۳۶۸

ص: ۵۴

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

۴. دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

نشانی: قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، فلکه سپاه، سمت چپ به سمت راه آهن، پلاک ۵۰

تلفن: ۴-۰۲۹۰۷۶۱۰-۲۹۰۷۶۱۰-۲۵۱-۲۹۱۷۵۷۷-۲۵۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

۵. دفتر امور زنان صدا و سیما جمهوری اسلامی

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر علیه السلام، خیابان جام جم، ساختمان شیشه‌ای، ضلع شرقی، طبقه دوم

تلفن: ۶-۲۲۱۶۴۳۶۵-۲۲۱۶۴۳۶۶-۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

۶. سازمان بسیج جامعه زنان کشور

نشانی: تهران، بزرگراه بسیج، خیابان شهید فهمیده،

تلفن: ۰۲۱-۳۵۹۴۹۵۸۰-۳۵۹۴۸۳۵۶-۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

۷. شورای فرهنگی _ اجتماعی زنان

نشانی: تهران، خیابان شهید مفتاح، روبروی ورزشگاه شهید شیرودی، خیابان اردلان، شماره ۶

تلفاکس: ۰۲۱-۸۸۶۷۴۶۴۱

پایگاه اطلاع رسانی:

:Email

۸. گروه مطالعات زنان و خانواده

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین قدس و وصال، خیابان اسکو، شماره ۱۵، پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی، نهاد
نماینده مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، طبقه همکف

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۲۳۸۷-۰۲۱: نامبر: ۰۲۱-۶۶۴۸۲۱۸۰

:Email

۹. مدیریت پژوهش جامعه الزهرا علیها السلام

نشانی: قم، بلوار سالاریه، فلکه دفاع مقدس، خیابان بوعلی سینا، صندوق پستی ۳۴۹۳/۳۷۱۸۵

تلفن: ۰۲۵۱-۲۱۱۲۴۲۴-۰۲۵۱: نامبر: ۰۲۵۱-۲۹۲۵۱۱۰

پایگاه اطلاع رسانی:

:Email

۱۰. مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

نشانی: تهران، خیابان نوفل لوشاتو، خیابان هنری کرین، روبروی سازمان حفظ ارزش های دفاع مقدس، پلاک ۱۲.

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۲۳۷۸۰

پایگاه اطلاع رسانی:

:Email

۱۱. مرکز مطالعات و تحقیقات زنان

نشانی: تهران، پل گیشا، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۱۸۷-۰۲۱: نامبر: ۰۲۱-۸۸۰۱۲۲۶۶

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

۱۲. واحد مطالعات زنان پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام

نشانی: قم، جنب مصلى قدس، پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام سازمان تبلیغات اسلامی

تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۳۷۳۰۵-۰۲۵۱-۷۷۴۲۲۸۴-۰۲۵۱-۷۷۴۲۲۸۴

پایگاه اطلاع‌رسانی:

:Email

کتاب نامه

اشاره

ص: ۵۷

کتاب نامه

زیر فصل ها

الف) کتاب

ب) مقاله

ج) پایگاه اینترنتی

الف) کتاب

الف) کتاب

قرآن کریم.

نهج البلاغه، ترجمه: سید جعفر شهیدی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ ششم، ۱۳۷۳.

نهج الفصاحه؛ مجموعه کلمات قصار حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله، تهران، سازمان انتشارات جاویدان، چاپ سیزدهم، ۱۳۶۰.

دبیرخانه همایش سراسری زنان؛ مسائل فرهنگی _ اجتماعی و جهانی سازی، فمینیسم در امریکا تا سال ۲۰۰۳، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ سوم، ۱۳۸۴.

رجبی نیا، داوود (به کوشش)، اندیشمندان غربی غرب از رؤیا تا واقعیت (۳)؛ تکنولوژی و چالش های فرارو، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۸۹.

شفیعی سروستانی، ابراهیم، جریان شناسی دفاع از حقوق زنان در ایران، قم، کتاب طه، چاپ سوم، ۱۳۸۶.

_____، زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۹۰.

مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، تهران، صدرا، چاپ بیست و هفتم، ۱۳۷۸.

ب) مقاله

ب) مقاله

ص: ۵۸

معاونت تحقیقات و برنامه ریزی سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی، «بیانیه مأموریت»، افق رسانه، ۱۳۸۳.

روبی، تبسم ف.، «گوش فرادادن به ندای حجاب»، ترجمه: نسرين مصباح، در: سيد جعفر حق شناس (گردآورنده)، نظام اسلامی و مسأله حجاب (مجموعه مقالات و گفت و گوها)، قم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، چاپ اول، ۱۳۸۷.

شفیعی سروسستانی، ابراهیم، «وظایف و بایسته های رسانه ملی در زمینه عفاف و حجاب»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۰.

شلیت، وندی، «نابودی عفاف؛ ارمان فمینیسم»، بازگشت به عفاف، تلخیص و ترجمه: سمانه مدنی، دبیرخانه همایش سراسر زنان، مسائل فرهنگی - اجتماعی و جهانی سازی.

فورد، پیترو، «زنان اروپایی و گرایش به اسلام»، سیاحت غرب، سال سوم، شماره ۳۲، اسفند ۱۳۸۴.

ج) پایگاه اینترنتی

ج) پایگاه اینترنتی

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار جوانان سیستان و بلوچستان، ۶/۱۲/۱۳۸۱، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی:

فورد، پیتز، «چرا زنان اروپایی مسلمان می‌شوند؟»، ترجمه: حمیدرضا غریب رضا:

، بازیابی: خرداد ۱۳۸۸.

«رمزگشایی از کمیته خطر جاری»، پایگاه اطلاع رسانی «مرکز اسناد انقلاب اسلامی»:

«بازتولید خانواده ایرانی: بیانیه تحلیلی دفتر مطالعات تحقیقات زنان به مناسبت روز زن»، ۱۳۸۸، در: پایگاه اطلاع رسانی «دفتر مطالعات و تحقیقات زنان»:

<http://www.womenrc.com/?action=articlecat=۹۴id=۴۴۷artlang=fa>

«قانون راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب»، پایگاه اطلاع رسانی «نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران»:

[.aspx?object=newsold](#)

ص: ۶۰

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

